

Nr. 177/364/

Pirmadienis, 1946.VIII.5

## IŠ VISO PASAULIO

- PARYŽIUJE ŠEŠTADIENI per taikos konferencijos pilnates posėdį kalbėjo Indijos atstovas, iškeldamas reikalavimą, kad siaurinės ir rytinės Afrikos valstybėms būtų suteikta autonomija, ir pabrėždamas, kad Indija pageidauja stabilizuotų sąlygų Viduržemio ir Raudonojo jūroje. Graikijos delegatas savo kalboje reikalavęs siaur. Epirą iš Albanijos priskirti Graikijai ir revizuoti Graikijos sienas su Bulgarija. Belgijos atstovas Spaak užsistojęs mažųjų tautų teises, o Ukrainos atstovas Manuilski savo kalboje pripažinęs, kad Triestas turįs būti autonominė valstybė, bet sujungtas su Jugoslavija būtų unija ir vieninga valiuta. Darbotvarkės komisijoje, Londono pranešimu, 12 balsų prieš 8 atmetas Olandijos pasiūlymas, kad konferencijai pirmininkas būtų išrenkamas pilnates posėdžio, ir priimtas keturių ministerių anksčiau pasiūktas susitarimas, kad konferencijai pirmininkautų keturi didieji iš eilės. Pirmasis ta tvarka imsis pirmininkauti Byrnes. Be to, nutarta išsiųstinėti kvietimus į konferenciją pekioms buv. priešų valstybėms: Italijai, Vengrijai, Rumunijai, Bulgarijai ir Suomijai, kad, sudarant su jomis sutartis, galėtų jos pačios pareikšti savo nuomonę. Vis dar nesusitariama dėl balsavimo procedūros. Per debatus Molotovas Australijos atstovui Dr. Evatt ir kitiems priekaištavęs, kam ieškoma priešingybių ir norima konferencijoje suardyti bendradarbiavimą. Byrnes dėl to pareiškęs, jog siūlymai - tai dar ne nutarimai, o Dr. Evatt pastebėjęs, jog būsią neįmanomi debatai, jei bus puolami siūlyimų motyvai. Daugelis konferencijos dalyvių, kovodami už mažųjų tautų teisę, palaiką nutarimams daryti paprastos balsavimo daugumos principą. Pagaliau iš britų pusės esą pasiūlyta balsuojant skirti dvejopus nutarimus: 2/3 daugumos ir paprastos daugumos. Šis siūlymas būsią šiandien svarstomas, nes vakar konferencijoje jokių posėdžių nebuvo. Per 6 dienas, kaip Londonas pažymi, aiškėjęs vėliningumas dėl dviejų problemų: kad sutartis būtų sudaromos be keršto dvasios ir kad, atsižvelgiant į teisingumą ir ateities eventualumus, negalima atsisakyti karo nuostelių atlyginimo. Pagal Londono radijo komentarus, konferencijoje jaučiamos dvi valstybių grupės - rytinių ir vakarinių ir dar trečioji grupė, kuri galėsianti laviruoti tarp abiejų. Apie Rusiją, be Gudijos ir Ukrainos, telkiasi Jugoslavija, Lenkija ir Čekoslovakija, - taigi 6 balsai. Šią grupę daugeliu atvejų galinti palaikyti ir Norvegija. Tuo būdu susidarys 2/3; dėl to Rusija ginanti šią balsavimo tvarką. Pabrėžiama, jog centrinė problema - Vokietija nalicčiama konferencijoje, ir dėl to sudaromosios sutartis būsiąnčios bereikšmės ir betikslės. Taikos konferencija vaizduojanti "komplikuotą kompromisą". Žydai, Londono žiniomis, pateikę taikos konferencijai memorandumą, kad sudaromose sutartyse būtų nuostatos dėl išžudytų žydų nuosavybės: sutarčių liečiamųjų kraštų žydų nuosavybė turinti tarnauti žydams ir jų iškūrimui iš naujo tuose kraštuose. Kuba reikalauja priimama į taikos konferenciją, nes ji buvo paskelbusi karą prieš

2

valstybėms. Šio ryto žiniomis, Bevino sveikata gerėjanti ir per kelias dienas jis jau galėsias vadovauti britų delegacijai. Tuo tarpu vadovausias laivyno ministeris Alexander.

- UNRROS VYKDOMASIS KOMITETAS šiandien Genevoje pradeda savo penktąjį suvažiavimą. Kaip Londonas praneša, būsiąs svarstomas klausimas; ar Unrra-dėl stokes priemonių turi pabaigti savo veiklą šių metų pabaigoj. Buv. dir. Lehman pareiškęs, jog nutraukus Unrrai savo veiklą, daugelyje Europos sričių galis prasidėti chaosas.

- BRAZILIJOS VYRIAUSYBĖ Rio de Janeiro mieste, kaip širyti Londonas pranešė, pradeda pasitarimus su internacionaline pabėgėlių komisija dėl išvietintųjų /DP/ imigracijos į Braziliją iš Vokietijos ir Austrijos. Čia dalyvauja taip pat britų ir amerikiečių stebėtojai.

- DĖL BRITŲ KARIUOMENĖS TRAUKIMO Irakan prie Basros ties Persų įlanka, kaip Londonas sako, Indijos vyriausybės paaiškinama, jog toji kariuomenė pietinėj Persijoje būtų panaudojama tik esant eventualumui, kurio betgi nelaukiama. Kariuomenės daliniai susideda daugiausia iš indų. Jie atitraukti britų, indų ir arabų interesams apsaugoti pietinėj Persijoje. Min. pirm. Sultaneh pareiškęs, jog Persija pageidaujanti gerų santykių su Vakaraais, bet nepakęsianti, kad kas maišytųsi į jos vidaus reikalus.

- KINIJOJ, Hamburgo žiniomis, kovos tarp komunistų ir centrinės vyriausybės kariuomenės esančios paaštrėję. Bombarduota komunistų vyr. būstinė. Komunistų generolas Čuenhen/?/ dėl to pareiškęs, jog dabar pilietinis karas čia porcinas į sprondžiamąją stadiją.

- DĖL DVIEJŲ RUSŲ KARININKŲ, kurie buvo prieš mėnesį suimti Berlyne amerikiečių sektoriuje, kaip iš Londono pranešama; amerikiečių karinė valdžia dabar pateikusi tokių paaiškinimų: tie rusai buvę civiliskai persirengę, atlikę slaptą veiklą, vertę vokiečių valdininkus išdavinėti slaptas bylas apie amerikiečių armiją bei jos politiką Vokietijoje, sužmami melagingai aiškinęsi; neturėję jokių dokumentų. Amerikiečiai taip pat dementuoja rusų paskleistą žinią, jog tie du karininkai buvę amerikiečių verčiami veikti prieš rusus - suteikti informacijų.

- AMERIKIEČIŲ KARININKAI kpt. Cobinas ir ltn. Wyath, kurie buvo dingę Berlyno rusų zonoj, kaip jau pranešta, jau sugrižo. Jie buvo kalinami rusų zonoj nuo liepos 4 d. Abu karininkai pareiškė, jog jie nelegaliai nuvykę į Oranienburgą, norėdami pamatyti Sachsenhauseno koncentracijos stovyklą. Jie sako, kad rusai su jais gerai elgėsi. Jie neturėję supratimo, kad ši koncentracijos stovykla dabar naudojama vokiečių politiniams kaliniams. Kai jie atvyko į Oranienburgą, rusų karininkai juos sustabdė ir nuvedė į komendantūrą, kur komendantas paklausė kodėl jie be leidimo atėjo į rusų zoną. Vakare dengtu sunkvežimiu juos nugabeno į Potsdamą ir perskyrę pasodino į kalėjimą. Cobinas pasakoja, kad jį daug kartų tardė ir klausinėjo, kokie santykiai tarp jo viršininko plk. Helm-/slaptųjų dokumentų viršininko/ ir gen. Clay. Rusai klausinėjo jį apie jo kilmę, nes jis gimęs Lietuvoj ir laisvai kalba rusiškai. Visi tardymai vyko rusų kalba. Cobinas jiems pareiškęs, kad jis 1914 m. išvykęs į Ameriką ir neturįs jokių giminių Rusijoje, o taip pat neturįs jokių ryšių su buvusia prieš 1917 m. rusų vyriausybe. Neatsižvelgiant į tai, NKVD pulkininkas Cobinui pareiškęs, kad jis laikomas rusu ir gali būti grąžintas į Rusiją/A/.

DN Nr.177/364/,VIII.5

3

- 80 LIETUVIŲ, kaip Londonas vakar pranešė, dabar-esa atsidėję teologijos studijoms Eichstätt, Vokietijoje. Iš jų 20 numato vykti studijoms į Romą, kur esanti įsteigta lietuvių teologijos seminarija.

- Vatikano radijas lietuviškai kalbėjo šeštadienį nuo 20,45 val. iki 21 val. Pateiktose žiniuose pranešta apie Italijos prez. de Nicola liepos 31 d. malonų priėmimą pas popiežių, kuris savo kalboje pažymėjęs, jog Italija dabar esanti tarp dviejų socialinių bei politinių doktrinų - Vakarų ir Rytų; apie gegužės 22 d. La Guardios priėmimą pas popiežių; apie buv. gauleiterio A. Greiserio, nuteisto mirti, užtarimo prašymą popiežini; apie 32 anglus, iš įvairių luomų, atvykusius su dideliu kryžiumi pėsčiomis iš Anglijos į Prancūzijos Veselay miestelį, iš kur prieš 800 metų praeidėjęs antrasis kryžiaus karo žygis /plg. DN Nr.171, psl.3/; apie Amerikos katalikus, kurių tuo tarpu esą 25,5 mil. ir kurie turi 22.950 naujų kandidatų į kunigus; apie Amerikoje jau nuo 1939 m. įvestą maldos apaštalavimo radijo valandėlę, kurios klausą apie 7 mil. žmonių; apie Brazilijos katalikus, kurie sudarą 92% iš 42 mil. gyventojų. Iš Lietuvos šiuokart Vatikano radijas nieko nepranešė. Kita transliacija bus rugpiūčio 17 d. 20,45 val. bangomis 50,27 ir 48,47.

- Dėl Palestinos federacinės santvarkos plano, kuris iškeltas anglų ir amerikiečių Londone posėdžiaujančios komisijos, prez. Trumanas vis dar nepareiškias savo nuomonės. "Sunday Times" rašo, jog viena D. Britanija negalinti imtis dėl to plano atsakomybės. "Jewish Agency" šiandien, kaip Londonas praneša, pradeda Paryžiuje pasitarimus dėl Palestinos federacinės santvarkos plano. Palestinoje per britų kariuomenės padarytą Tel-Āvive kontrolę ryšium su teroro aktais, ligšiol esą suimta 740 vyrų ir 22 moterys. Per sprogimų suimtų vyr. būstinėj Jeruzalėj iš viso esą žuvę 91 asmuo, o 45 tebeguli ligoninėse.

- LENKIJOS, Beromünsterio žiniomis, esanti panakinama pašto bei telegrafo cenzūra, tačiau laikraščiams ji paliekama. Čia prasižėdė byla buv. laisvės kovotojų /NSZ ir kt./ nariams už tai, kad jie palaikę ryšius su gen. Andersu.

- TURKIJOS, Beromünsterio žiniomis, atsistatydinęs vyriausybės kabinetas. Naują vyriausybę sudaryti imsis liaudies partijos atstovas, buv. krašto apsaugos ministras.

- BELGIJOS kariuomenės teismas, kaip iš Londono pranešta, nuteisės 71 buv. reksistą mirties bausme.

- JTO, New Yorko žiniomis, gautas Irlandijos pareiškimas priimti ją nariu į tą organizaciją. Taip pat Portugalija stojanti į tą organizaciją. Pilnates suvažiavimas, kuris prasidės rugsėjo 23d., New Yorko radijo kalbėtojo pranešimu, turėsias labai plačią darbotvarkę - net iš 34 punktų. Būsią pranešama apie PT ir JTO gen. sekretariato veiklą, priimami nauji nariai. Be to, iš naujo teksią perrinkti tarybos nenuolatinius narius: P.S. Taryboje tris ir U.S. Taryboje 6. U.S. Taryboje vienas svarbiausių klausimų būsią DP reikalas, dėl kurio būsią padaryta visiškai konkrečių pasiūlymų. Politinėje srityje pilnates suvažiavimui, be kita ko, teksią spręsti "veto" klausimą, kuris iškeltas Australijos atstovo Dr. Evatt, kovojančio už mažųjų tautų lygiataisiskumą. Be to, esąs pateiktas Kubos pareiškimas, kad "veto" teisė J.T. Organizacijai būtų visiškai panaikinta. Bet tam reikalui reikalinga su-

Šaukti 2/3 narių sutikimu speciali revizijos konferencija, o "veto" nuostatui pakeisti reikalinga irgi 2/3 balsų daugumos. Rati-fikuojant nutarimą, turėtų pasisakyti teigiamai visi penki didieji. Taigi, kaip tas radijo kalbėtojas pareiškė, dabartinėmis ap-linkybėmis "veto" teisės panaikinimas būtų neįmanomas.

- TIK 15 KUNIGŲ; kaip Londonas praneša, iš 11.000-britų zonoj esančių vokiečių dvasininkų yra buvę NSDAP nariai.

- 12000 SUDETŲ VOKIEČIŲ angliakasių, kaip sakoma iš Londono, nuo rugpiūčio vidurio ligi lapkričio mėn. iš Čekoslovakijos numatoma išgabenti per amerikiečių zoną į Ruhro kasyklas darbams.

- MASKVA KRITIKUOJĄ pradedamą amerikiečių ir anglų zonų Vokietijojej ekonominių bendradarbiavimą. Tuo tarpu Prancūzijos komunistų vadas Thorez, kaip pranešama iš Londono, pareiškęs, jog Prancūzija rei-kalaujanti Ruhro sritį internacionalizuoti; Pheino sritį pavesti tarptautinei administracijai, o Saaro sritį ištraukti į Prancūzi-jos ūkio ir valiutos sistemą.

### VIETOS ŽINIOS

- AKTUALIJOSE vakar kalbėjo plk.Tautvilas apie paskutinius įvykius.

- ŠVIETIMO DARBININKAI jau nebefiguruoja naujai gautuose iš Urros sarašuose papildomam dirbančiųjų maistui gauti. Taigi, tuo tarpu mūsų švietimo darbininkai maitinsis taip, kaip ir nieko nedirban-tioji. Tatai paliečia 26 asmenis, iš kurių 23 gimnazijos arba pradžios mokyklos mokytojai ir 3 spaudos darbininkai.

- SKAUTŲ TŲVŲ SUSIRINKIMAS įvyks rytoj /VIII.6/ 15 val. virtuvės bloko II aukšto klasėj /šalia koplyčios/.

- ANGLŲ KALBOS III GRUPĖ, vadovaujama Valiuko, šiandien 16 val. renkas į gimnazijos patalpas "Vyties" bendrabuty. Prašomi į šią grupę įsijungti ir tie, kuriems dėl vienokių ar kitokių priežas-čių buvo tekę anglų kalbos pamokas nutraukti.

- ANSAMBLIO REPETICIJOS šiandien 17 val. sopranams, o 18 val.al-tams. Prašoma dalyvauti būtinai, nes bus mokomasi nauja daina Stuttgartui.

- PLAUKIMO-VARŽYBOS tarp visų Kemptene esančių DP stovyklų, ven-giamos mūsų sporto skyriaus, įvyksta rugpiūčio 17 d. Stadtbade /miesto maudykloje/. Rungtynės bus įvykdytos šios varžybos:  
v y r a m s - 100, 200 ir 400 m laisv.stil.; 100 ir 200 m krūti-ne; 100 m nugara; 4x100 m laisv.stil. ir 3x100 ivair.stil.;  
m o t e r i m s - 100 m laisv.stil.; 100 m krūtine, 50 m nugara, 4x50 m laisv.stil. ir 3x50 ivair.stil.; j a u n i a m s - 100 m laisv.stil., 100 m nugara, 100 m krūtine, 10x50 estaf.laisv.stil. Mūsų stovyklos plaukikai, norintieji dalyvauti varžybose, registruojasi kasdien iki rugpiūčio 13 d. miesto-maudykloj pas inž. Riaubą nuo 14 iki 18 val. Tenai iki varžybų bus treniruotės už-sirašiusiems dalyvauti. Kadangi šios varžybos bus tarpstovykli-nės, tai svarbu mūsų šiams kaip reikiant pasirengti ir apginti listuvių vardą.

- JAV PASKELBĖ savo naujojo raketinio naikintuvo P 82 dvigubo Mus-tang pajėgumą: greitis daugiau kaip 760 km per val., siekmė - dau-giau kaip 4000 km, 6 pusės colio patrankėlės, 20 raketų arba 2 pu-sės tonos bombos /SaS VII.30/.